

Monialainen viranomaisyhteistyö ja etsivä nuorisotyö nuorisolakiin

- Miten nuorisolaki muuttuu?

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Miksi ?

6	30	29	7	15
18/20	17	25	12	
	18	40		20
		16		

JNE.

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Taustaa

- Valtaosa suomalaisista nuorista voi hyvin, mutta sosiaalinen ja henkinen syrjäytyminen on lasten ja nuorten keskuudessa lisääntynyt
  - yhteiskunnan nopeat muutokset
  - palvelujärjestelmien pirstaleisuus ja sektoroituneisuus
  - toimivallan ja vastuunjaon epäselvyydet
  - salassapitosäännösten ja yksilönsuojan tulkinnalliset eroavaisuudet
  - avoimen yhteistyöasenteen, osaamisen ja johtamisen puute
- syrjäytyminen merkitsee uhkaa nuorelle itselleen, hänen perheelleen ja lähipiirille mutta myös yhteiskunnalle monin eri tavoin
- syrjäytymisen vaikutukset kansantaloudelle huomattavat
  - Valtiontalouden tarkastusviraston laskelmassa yhtä nuorta koskeva vuosittainen taloudellinen menetys on 27 500 € (keskiarvo 40 vuoden työaikaolettamalla)
- väestörakenteen kehitys ei kestä työkäisen laajaa syrjäytymistä
- kokeiluhankkeissa saavutetut tulokset olleet hyviä
- muut Pohjoismaat ja niiden kokemukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Valmistelusta lyhyesti

- Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnantarkastuskertomus 146/2007
- Pääministeri Vanhasen II hallitusohjelma
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma
- Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma 2007-2011
- Eduskunnan sivistysvaliokunnan lausunto 10/2008 vp
- Hallituksen politiikkariihen kannanotto, vnk:n julkaisusarja 14/2009
- Kaksi työryhmää valmisti asiaa. Ryhmissä oli opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, puolustusministeriön, nuorisosiain neuvottelukunnan, lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman edustajat (ensimmäisessä myös Kuntaliitto, poliisi, sosiaalipäivystys, nuorisotutkimus)
- Asiaa koskeva lakiehdotus (HE 1/2010 vp) annettiin eduskunnalle 5.2.2010
- Tasavallan Presidentti vahvisti lain (693/2010) 20.8.2010
- Lainmuutos tulee voimaan 1.1.2011

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tavoitteet

- Siirrytään nuorten julkisen sektorin palvelujärjestelmässä varhaisemman tuen toteuttamiseen
- Parannetaan nuorten mahdollisuuksia saada tarvitsemansa julkiset palvelut

→ **Tarjotaan varhaisempaa tukea nuorten elämänkulkuun sekä koulutukseen ja työelämään pääsemiseen**

→ **Nuorisolaissa uusia keinoja edistää tavoitteita**

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Kaksi muutosta nuorisolaissa

1. Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö
2. Etsivä nuorisotyö ja siihen liittyvä tietojen luovuttaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö (7a §)

- kunnissa on nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jossa mukana
  - opetustoimi
  - sosiaali- ja terveystoimi
  - nuorisotoimi
  - työhallinto
  - poliisihallinto
- myös muita viranomaistahoja voi olla mukana, esim. puolustushallinto, pelastustoimi, seurakunta
- kunnat voivat perustaa verkoston yhdessä
- verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävät: - koskevat kaikkia alueen nuoria

1. Koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida tilannetta paikallisen päätöksenteon tueksi
2. Edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensopivuutta ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus
3. Tehostaa nuorten palveluihin ohjautumista ja palvelusta toiseen siirtymistä
4. Edistää nuorten palvelujen järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken
  - Ei käsittele yksittäisen nuoren asioita
  - Tavoitteena esim. tietotekniikan hyödyntäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Etsivä nuorisotyö nuoren palveluihin tukemisessa (7b§)

- Etsivän nuorisotyön tehtävistä säädetään laissa
- Tarkoituksena tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille
- Työ tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta
- Kunta nimeää toiminnasta vastaavan henkilön
  - etsivän nuorisotyön palveluja mahdollista hankkia nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, kun varmistetaan palvelun tasosta
- Kelpoisuusvaatimukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten (7c §)

- Tietojen luovuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti nuoren nimenomaista suostumusta
- Salassapitosäännösten estämättä nuoren yhteystiedot **tulee** kuitenkin **luovuttaa**, jos kyseessä:
  1. peruskoulun päättävä nuori, joka ei ole saanut tai vastaanottanut opiskelupaikkaa tai aloittanut opintoja
  2. nuori, joka alle 25-vuotiaana keskeyttää ammatillisen tai lukiokoulutuksen
  3. nuori, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen
- Kyseiset tiedot ovat jo nyt olemassa, ei edellytä uusien tietojen keräämistä
- Tieto **voidaan jättää antamatta**, jos käytettävissä olevien tietojen pohjalta ja nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna arvioidaan, ettei tiedon luovuttaminen nuoren auttamiseksi ole tarpeen
- Myös muilla viranomaisilla **on oikeus** ilmoittaa nuoren tiedot etsivälle nuorisotyölle, jos nuori arvioidaan **viranomaisena saatujen tietojen** perusteella olevan viipymättä tuen tarpeessa
- Tietojen luovuttamismahdollisuudesta ilmoitetaan **sopivin tavoin** etukäteen nuorelle ja kun kyseessä on alaikäinen, myös huoltajalle
- Jos tehdään lastensuojeluilmoitus, ei tehdä ilmoitusta etsivää nuorisotyötä varten

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten

- Opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 5 §, jossa säädetään rekisteristä luovutettavista tiedoista
- Saatuaan nuoren yhteystiedot etsivä nuorisotyö ottaa yhteyttä nuoreen ja selvittää, onko nuori tuen tarpeessa (nuoren elämäntilanteen tukeminen)
  - opinto-ohjaaja, koulukuraattori, koulupsykologi, työpaja, työ- ja elinkeinotoimisto, terveyskeskus, mielenterveystoimisto ym..
- Etsivä nuorisotyö auttaa nuorta hänelle sopivien palvelujen löytämisessä ja niihin kiinnittymisessä

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Nuoresta luovutettujen tietojen käsittely (7d §)

- Nuoresta siirretään etsivälle nuorisotyölle yksilöinti- ja yhteystiedot
- Tiedot voidaan luovuttaa sähköisesti
- Etsivässä nuorisotyössä voidaan yhdistää eri tahoilta saadut yksittäistä nuorta koskevat tiedot
- Tietojen kirjaamisvelvoite: ilmoittaja, jatkotoimenpiteet, mitä tietoja ja kenelle nuoresta on annettu
- Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole enää välttämättömiä tehtävän hoitamiseksi
- Etsivä nuorisotyö voi luovuttaa tietoja eteenpäin vain nuoren ja alaikäisen nuoren huoltajan suostumuksella
- Erityinen salassapitosäännös nuorisolaissa

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Resurssointi

- Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston työ ei aiheuta kunnalle uusia välittömiä kustannuksia, koska työ organisoidaan osaksi viranhaltioiden työnkuvia.
- Toimivallan ja vastuunjaon selkiintyessä päästään purkamaan päällekkäisiä toimintoja, eikä samaan toimintaan enää varata moninkertaisia resursseja
- Yhdistämällä osaamista ja yhtenäistämällä toimintakulttuureja on mahdollista säästää resursseja
- Toimintaan on osoitettu v. 2010 yhteensä 6,8 miljoonaa euroa
- TAE 2011 toimintaan varattu 6,65 milj. euroa ja lisäys veikkausvoittovaroista 1,5/3 milj. euroa (etsivä työ ja työpajat)

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Resurssointi

- Nuorisolain 13 §:ssä säännös määrärahan varaamisesta etsivään nuorisotyöhön valtion talousarviossa

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

